

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia w sprawie krajowego rejestru maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe wykonuje delegację ustawową zawartą w art. 25y ust. 6 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1984, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z art. 13 ust. 1a pkt 7b ustawy do zadań Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „Prezesem UTK”, w zakresie nadzoru nad podmiotami, których działalność ma wpływ na bezpieczeństwo ruchu kolejowego i bezpieczeństwo eksploatacji kolei należy monitorowanie kompetencji personelu kolejowego w celu zapewnienia bezpieczeństwa w transporcie kolejowym. W celu realizacji tego zadania, Prezes UTK, na podstawie art. 25x ust. 1 ustawy, prowadzi w systemie teleinformatycznym krajowy rejestr maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe, zwany dalej „rejestrem”, który zawiera dane dotyczące maszynistów, prowadzących pojazdy kolejowe, kandydatów na maszynistów i kandydatów na prowadzących pojazdy kolejowe.

W obecnym stanie prawnym brak jest elektronicznego scentralizowanego rejestru osób prowadzących pojazdy kolejowe, maszynistów oraz kandydatów na maszynistów. Istnieje szereg rozproszonych baz danych zbieranych i aktualnie prowadzonych przez: Prezesa UTK, ośrodki Kolejowej Medycyny Pracy, przewoźników kolejowych, zarządców infrastruktury oraz inne podmioty kolejowe. Jednocześnie nie ma skutecznego narzędzia do zarządzania ryzykiem wspólnym przewoźników kolejowych i zarządców infrastruktury w obszarze kompetencji i uprawnień maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe. Dlatego ustawą z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. poz. 1556) wprowadzono regulacje umożliwiające stworzenie, od dnia 1 stycznia 2023 r., centralnego rejestru maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe, co umożliwi gromadzenie w jednym miejscu spójnych i wiarygodnych danych rozproszonych dotychczas w różnych bazach danych. Celem podejmowanych działań jest również otwarcie przestrzeni do maksymalnej automatyzacji i elektronicznej wymaganych dokumentów dotyczących bezpieczeństwa transportu kolejowego.

Wprowadzenie nowego rejestru publicznego wykorzystywanego przez Prezesa UTK do monitorowania kompetencji personelu kolejowego w celu zapewnienia bezpieczeństwa w transporcie kolejowym wymaga uregulowania w projektowanym rozporządzeniu sposobu prowadzenia tego rejestru oraz jego aktualizacji, w tym wprowadzania, zmiany, udostępniania i usuwania danych oraz wymagań technicznych i jakościowych w zakresie wprowadzanych do niego danych.

Rejestr jest prowadzony w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Należy przy tym podkreślić, że pojęcia rejestru oraz systemu teleinformatycznego nie są tożsame, i należy je rozróżniać zgodnie z definicjami zawartymi w art. 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070, z późn. zm.).

Rejestr jest prowadzony w formie zbiorów danych, zapisywanych i gromadzonych w postaci elektronicznej pozwalającej na sporządzanie wydruków oraz posiadającej zabezpieczenia przed dokonywaniem adnotacji, w tym wprowadzaniem zmian, uzupełnień i usuwaniem danych przez osoby nieuprawnione (§ 3 ust. 1 projektu). Wszystkie operacje dokonywane w rejestrze za pośrednictwem systemu są rejestrowane w sposób pozwalający na rozliczalność między innymi przez identyfikację: osoby dokonującej zmian, czasu, zakresu zmian, zakresu uprawnień osoby dokonującej zmian. Operacje przetwarzania informacji zostały skategoryzowane w § 3 ust. 2 projektowanego rozporządzenia.

Każda z przewidzianych w projektowanym rozporządzeniu operacji jest inicjowana w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem usług sieciowych zdefiniowanych w § 2 pkt 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), zwanego dalej „KRI”, przez wygenerowanie żądania w postaci dokumentu cyfrowego. Następnie system teleinformatyczny realizuje żądanie dokonując operacji przetworzenia informacji zmieniając stan rejestru. Należy wskazać, że rejestr zapewnia rejestrację każdej operacji zgodnie z § 21 ust. 1–3 KRI.

Z uwagi na charakter zidentyfikowanych operacji przetwarzania w ramach prowadzenia rejestru, oraz zgodnie z art. 25y ust. 2 i 5 ustawy, dla czynności modyfikowania, w tym aktualizacji (§ 3 ust. 2 pkt 4 projektowanego rozporządzenia), udostępniania (§ 3 ust. 2 pkt 5 projektowanego rozporządzenia) oraz usuwania (§ 3 ust. 2 pkt 6 projektowanego rozporządzenia), żądanie o którym mowa powyżej przyjmuje postać wniosku, a czynność przetworzenia zarezerwowana jest do wyłącznej kompetencji Prezesa UTK, którą realizuje się z wykorzystaniem funkcjonalności systemu teleinformatycznego.

Istotną kwestią w zakresie prowadzenia rejestru jest obowiązek wprowadzania danych do rejestru przez podmioty rynku kolejowego (art. 25x ust. 3 ustawy). Określając funkcjonalność rejestru oraz systemu teleinformatycznego, uwzględniono potrzebę zapewnienia tym podmiotom możliwość realizacji zadań wynikających z ustawy. Z tego względu projekt rozporządzenia uwzględnia proces wyznaczania administratora podmiotu czyli upoważnionej przez podmiot osoby fizycznej zarządzającej dostępem podmiotu obowiązującego do rejestru, w szczególności nadającej uprawnienia upoważnionym pracownikom. Użytkownik systemu będzie dokonywał logowania z wykorzystaniem krajowego schematu identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1797), co jest zgodne z architekturą informacyjną państwa.

Rejestr spełnia minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej określone w rozdziale III KRI. Z tego względu odstąpiono od specyfikacji indywidualnych wymagań technicznych i jakościowych w zakresie danych wprowadzanych do rejestru i przyjęto wymagania określone w załączniku nr 1 do KRI. System teleinformatyczny,

w którym prowadzony jest rejestr zapewnia dostęp do zasobów informacji gromadzonych i udostępnianych za pomocą rejestru w formatach określonych w załączniku nr 2 do KRI.

Nie ma konieczności zamieszczania w projektowanym rozporządzeniu przepisów przejściowych. Projekt rozporządzenia zakłada wejście w życie regulacji z dniem 1 stycznia 2023 r., ponieważ zmiany ustawowe w przedmiotowym zakresie, zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym, wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Regulacje zawarte w projektowanej ustawie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U poz. 2039, z późn. zm.), zatem nie podlega ona notyfikacji.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z dniem skierowania do uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanego rozporządzenia, działań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.